

Príchod mierových čias

Koncom 17. storočia boli Turci vytlačení za hranice Uhorska. Mierový život a území Slovenska však nastal až po skončení najväčšieho stavovského povstania v rokoch 1703 - 1711, ktoré viedol František II. Rákoci. Príchod mierových čias vytvoril podmienky pre dynamickejší rozvoj hospodárstva. Znovu ožilo najmä rudné baníctvo, železiarstvo, ale aj remeslá. Naďalej zaostávalo poľnohospodárstvo, kde sa zachovali feudálne vzťahy a tradičné formy výroby. Založené boli prvé manufaktúry, v roku 1722 manufaktúra na súkno v Malackách, 1736 kartúnka v Šaštíne, 1743 manufaktúra na výrobu majoliky v Holiči. Rozvíjalo sa vedecké myslenie a poznanie. Slovensko dalo svetu vedcov európskeho formátu akými bol polyhistor Matej Bel a matematik a fyzik Johann Segner. V architektúre a výtvarnom a úžitkovom umení vznikli pôsobivé diela barokovej kultúry. Slovenská národnosť začala objavovať svoju dávno minulosť a čoraz otvorenejšie sa hlásila k svojej identite. Vitalita Slovákov sa prejavila aj v osídľovaní opustených území Dolnej zeme na rozhraní dnešného Maďarska, Rumunska a Srbska, kde postupne vznikli dediny a mestá so slovenským obyvateľstvom.

(1) Štachtická jazdecká zástava, 18. storočie. Trenčianske múzeum Trenčín

(2) Bratislava z čias Mateja Bela, kolorovaná rytina J. Liopolda, 1738

(3) František II. Rákoci, vodca najväčšieho protihabsburského povstania v rokoch 1703 - 1711. A. Mányoki, olej, 1705. Magyar nemzeti múzeum Budapešť

(4) Palatin Ján Pálffy, olej, začiatok 18. storočia. SNM - Múzeum Červený Kameň

(5) Samuel Mikovín (1686 - 1750) slovenský kartograf a rytec európskeho formátu, medirytina S. Zellera, 1753

(6) Mapa župy Turiec od Samuela Mikovíneho, 1753. Archív Slovenského národného múzea

(7) Zlatý desaťdukat rímsko-nemeckého cisára Karola VI. (uhorského kráľa Karola III.), averz, reverz, 1715. SNM - Historické múzeum Bratislava

(9) Mateja Bela preslávilo najmä monumentálne vlastivedné dielo Notitia Hungariae novae historico-geographica. Tlačou vyšli v rokoch 1735 - 1742 štyri zväzky. Bolo v nich soracovaných desať stolíc, predovšetkým z územia Slovenska. Ostatné Noticie zostali v rukopise. Frontiscipe 3. zväzku, 1737

(8) Matej Bel (1684 Džovj - 1749 Bratislava). Študoval Bratislave, Veszpréme a Halle. Pôsobil ako knihaz a rektor evanjelického lycea v Banskej Bystrici a Bratislave. Vynikol v oblasti vlastivedy. Za svoje práce dostal prívlastok Magnum decus Hungariae - Veľká ozdoba Uhorska. Bol členom vedeckých spoločností v Bertine, Londýne, Olomouci a Jene

(10) Epitaf Mateja Bela v Bratislave

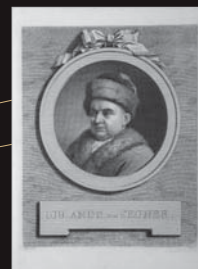
(11) J. G. Kramer: Mladá šlachtická Johanna Zuzanna Horváth - Stančič, polovica 18. storočia. Slovenská národná galéria Bratislava

(12) Plastika Mária Immaculata, polychrómované drevo, polovica 18. storočia. SNM - Historické múzeum Bratislava

(13) G. R. Donner: Reliéf Olivevna hora v Dóme sv. Martina v Bratislave

(14) Johann Adreas Segner (1704 Bratislava - 1777 Halle), bratislavský rodák, významný matematik a fyzik, „otec“ vodných turbín, člen viacerých zahraničných vedeckých spoločností. Podobizen z z. polovice 18. storočia

(15) Model Segnerovho kolesa. Koleso založené na reaktívnom pohybe Segner prykrát opísal v roku 1750